

دین و معیشت

Оренбургъ журналу „Динъ ва Мағишеть“ телефонъ №289

№ 15 „Динъ ва Мағишеть“ (دین و معیشت) 20 Апрель 1907 г.

تالچوکده

نصرتین تیشف

نیقولسکی ره تک گی 1 نجی و 2 نجی
نومیرلرده محمدی ایوپی ایلا آرلوف
کیبته قارش یگی کیلکان ماللردن
صاتوله در جای و یاز کونلرنک استعمال
قیلنه تورغان هر تورلی مودنی تکان
ویفک نرسه لر تورلی تریکه وسوقنه
لر اورنبورغسکی هم پینزنسکی دبت
شالر عزتلو آلوچیلر مزنک اعتبارغه
آلوب رحیم اینولرینی اوتته مزن.

باصلوب چقدی قزاق تلنده کتاب یخشی کاغنده
بالا ابوبکر

حقی بره ملب ۲۰ تین پوچه، ایله ۲۲ تین کتابچی
لرغه بیوک اسکیدکه برصومغه آلطی دانه کوندره
لور بر صومدن کیم اولغانده نالور ایله کوندرلرس
خط ایچون آدرس

Оренбургъ, Харчевню Фазлутдина Гайнутдинова.

یا شما من تیشف آچلغان نک مغازینی

لیسک، ایله کورشی، سیورنی ره تده.

صاتلادر: مودنی مانوفاکتورنی طاوارلر مسلمانلر
اوچون هر تورلی مودنی یفک شالر، اورنبورغسکی
وپینزنسکی پوخواوی شالر.

М. А. МОВШОВИЧЪ М. А. موفشوویچ

پیرووفسکی اورامده غاستیننادوور پوچماغنده نازارف یورطنده تشرنی دوالو، یاماوویاشکی
تشرلر قویو ارزان بها ایله آورولرنی قاریدر: ایرته ساعت ۹ دن کیچکی ساعت ۷ گه قدر.

перовская улица уг. Гостиницовой д. Назаровой

“فهرست” ظهور مجتهدیندن ما بعد. مساواة حقوق نسأ. خدمت ملیه نه دن عبارت. درویش.
قزان قریه سی شاکرد لرینک نطقی. اسلامیت. آتشک حرارتی یا که محررلرنک حواباتی.
اورنبورغ سائسیال ریوالوتسیونیرلر کامتیتنه جواب. تأسفی. آسیا وسطی تاریخینه تکمله
التلمیذگه جواب. جای فصلی. دوما. خارجی خبرلر. داخلی خبرلر.

اورنبورغ ايچون

سنه لك بهاسى . . . ۵ صوم « تين
يارم سنه لگى . . . ۲ » ۵۰
اوچ آيلغى . . . ۱ » ۲۵
بر آيلغى . . . ۵۰

چيت شهر لرگه

سنه لك بهاسى . . . ۶ صوم « تين
يارم سنه لگى . . . ۳ » »
اوچ آيلغى . . . ۱ » ۵۰
بر آيلغى . . . ۵۰

آدرس

اورنبورغ

ژورنال « دين و معيشت »

تيليفون نومر ۲۸۹

دين و معيشت

صحيفه

t.me/sehifeleribiz
u.u8686@gmail.com

ولو لا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
و بيع و صلوات و مساجد يذكر فيها اسم الله
كثيرا و لينصرون الله من ينصره ان الله لقوى عزيز

آدرس سز مقاله لر درج ايدلماز

بيارلگان يازو
لرنى اوزكار توگه
اداره اختيار ليدر
باصلمغان يازو
لر كيرو قاييتارو
لماز.
مارقه سز خط
لر قبول ايدلماز
آدرس آلمان
شدر و غه ۲۱
آلنور.
آدرى سنى آچق
يازولرى اوتتوله

برملا ب ۱۲ تين

هفته ده بر مرتبه نشر اولنان دينى ، فنى ادبى و سياسى ژورنالدر.

۱۹۰۷ نجى سنه سينه مشترى دفترى آچق

« دين و معيشت » ژورنالينه ۱۲ نسخه « ايزگو كيچلر » نامنه كتابلر و بردانه كالندار هديه ايدله چك در.

يا كى مشترى لرگه برنجى نومردان باشلاب كوندرله .

شاكردلرگه خلفه لرندن كاعد يياركان تقديرده و ياكه مدرسه لر ايسمنه آلنور و لغانه يلينه بر صوم كيمتلور.

اما آنلر نك مقصودلرى بو توكلدر بلكه علما دين
طرفدن يازيلغان كتابلرغه كوب اعتبار قيلماي اوز
لرينك هوا نفسانيه لرينه اياروب ييلور بيلماز قراندن
چيغارغان باطل حكملرى ايله عمل قىلو تيوشلى لكى
اكلاتمقدر .

آنلر نك موندای سوزلرى اوزلر نك بيك نادان
و علوم دينيه دن بهره سز اولديقلرني اكلاته در . چونكه
علما دينك يازغان كتابلرى صاحب مذهب بولوب
قرآن كرىدن حكملر چيغارغان كشينك سوزلرينى تفصيلا
آيرم اچق بيان ايددرك يازغان كتابلردر . بنا عليه

ظهور مجتهدين دن مابعد

شوندای كتابلرنى قاراب كونكلى قارالغان ومع هذا
كندينى ضيالى و قلبنى نورلى كوركان بعض محررلر « بولر
كه كلام بشر بولغان كتابلر ايله عمل قىلو تيوش توكل
بلكه الله نك كلامى بولغان قرآن ايله عمل قىلو
تيوشدر » ديو يازديلر .

آنلر نك موندای سوزلرينى اوزلر نك يازغان سوز
لرينه قاراب ايتكانه بيك توغرى هده بيك حقيقتلى
سوزدر . هم شول سوز ايله عمل قيلمق هر كيمكه تيوشلدر .

بو کتابلر الله تعالینک کلامی بولغان قرآن کریمدن
چیغارلغان حکملرنی بزرگه ایرم اچیق بیان ایستوچی
واسطه لردر.

بو تقدیرده انلرننک یوقاریده یازیلغان سوزلرننک
معناسی «بزرگه الله تعالینک حکمنی بیان ایتمک کما
بلر ایله عمل قیلو تیوش توکلدر. بلکه بزرگ قرآنکه
قاراب نفسز تیلانجه چیغارغان حکملرمز اسله عمل
قیلو تیوشدر» دیگان سوز بوله در بو سوزلرنی باشنده از
غنه دیانتدن خبری بولغان کشی ایتماز بو سوزلرنی ایتمک
کشی دیانتسز حیمسز شیطان قلی در.

بو سوزلرمز که حاصرگی علملر خصوصیه حیات
اجتماعیه و اصول عمرانیه حصر همت قیلوچیلری بلکه
اوز آرا مرلرلر جوازی مختلف فیه بولغان مسئله اجتهاد
نی بو درجهلرکه کیترونی معقوله کورمز لر رد و تزیف
قیلماسه لرده ییک آچولغانلریده بولور. فقط بزرگ کند
یلرننک مسلم بولغان زمان اقتضاسی دیگان قاعده لرینه
بنا قیلوب سویلمز و یازامز ومع مافیه اجتهاد مسئله
سینک بو درجه که کیلوینه و بو درجده کوسترونک
تیوشلی لکینه توبانده یازیلحق بخاری علامات
النبتده و فضایل القرانده و استنباط المرتدینده مسلم
زکوتده ابی داود ستده نسائی محاربده تحریج ایتد
یکلری حدیث شریف دلیل اولماز میکان اول حدیث
شریفده شولدر. (بآتی فی آخر الزمان قوم حدثا
الاسنان سفها الاحلام بقولون (۱) من قول خیر البریه
یمرقون من الاسلام کما یمرق السهم من الرمیة الحدیث)
مثال حدیث شریف آخر زمانده شونداین بر قوم کلور
که آنلرننک باشلری کچکنه عقللری ضعیف بولور. آنلر
اوقورلر وایتورلر پیغمبر علیه السلام ننگ مبارک آغز
لرندن چیقغان حدیث شریفلرنی اول قوم شوندای بر
قومدر که آنلر اسلام دینندن چیغارلر ییک بهادر وقو
تلی کشینک قولنده غی ییک قاطی کریشل جابه دن چیقغا
ن اوقتیک تیکان نرسه سندن اوتوب چیغوری کبی نتا
ککه اول اوقعه تیکان نرسه سینک قانی سولی یاغلمای

ایدی شولایوق بو قومکه ده اسلام دینندن بر نرسه ده
یاغلمای قوب قوزی چیغوب کیدرلر دیمکدر.

مونه بو حدیث شریف معجزه بیان بزرگ شوشی عصره زده
بولغان مالایلرینک آیات قرآنیه واحادیث نبویه ایله اوینا
ولرینی منک اوچموز بو قدر سنه اول تعریف ایتمشدر.
اول کشیلرنک ننداین کشیلر ایدکنی ایرم آچق بیان
ایتمشدر. حدیث شریف تماماً یازلمغاندر کراک کشی
صحیح بخارینک ۴۰۰۰۰ جلدنده باب علامات النبوتکه کما
جعت ایلسون.

بو حدیث شریفده اور تورلی ویاشرون هیچ بر
نرسه یوقدر هم عربیاتدن ازغنه حظی بولغان کشی
اکلارلقدر. بو حدیث شریفده توب توغوری دیانت
جهتندن قبیح بولغان یاخود مطلوب بولغان دنیاوی بر
اش ایچون قرآن و حدیث دن دلیل کیتروچیلرینک حالنی
بیان قیلدر. اندای کشیلرده یانکا مجتهدلردر. پیغمبرمز
صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینک (طلب العلم
فرضیه علی کل مسلم واطلبوا العلم ولو بالصین واطلبوا
العلم من المهد الی اللحد) حدیث شریفلری کبی حد
یشلر ایله علم نجوم علم رمل علم طلسمات علم کهاته علم سحر کبیلر
ارالرنده نه مناسبت بار. یوقاریک مذکور حدیث شر
یفلر ایله بو علملر ننگ طلبی فرضدر یاخود افندمز علیه
السلام بو علملری چینده بولسه ده اوکرانیکز دیمش یا
خود بو علملرنی بشکدن حدکه قدر اوقیکز دیمش دیب
ایتلورمی؟ یاخود استدلال قیلنورمی؟ حاشا هیچ بر وقت
ایتلماز و استدلالده قیلنماز.

آخری وار.

(۱) امام کرمانی روایتده من خیر قول البریه دیو مروی
اولوب بو تقدیرچه قول بریه دن مراد قرآن اولوب مثالی
قرآنی اوقوب اوز تلگانچه معنا ویروب حکملر چیغارورلر
دیمکدر.

مساواة حقوق وحرية نساء

حاضر کی زمانده اوزلرینی ترقیپور دیب اسم ویرکان آبرازوانیلر مساواة حقوق وحرية نساء مسئله سنی اورتیه قویدیلر مساواة حقوق دیمک ایر ایله خاتون آراسنده امتیاز اولمینچه ایر که نه قدر حقوق ویرلور ایسه خاتونغه برابر ویرلسن دیمکدر بو مسئله بوندن مقدم فرانسوزلرده ظهور ایدمشدر دین لری مساعده ویردکندن خاتونلره نه قدر حرية ویرسه لرده فقط آدواکة لق خدمتی ایده بلورلر بوندن آرتق حقلری یوقدر بوده ایرلرینک رقتینی مستلزم اولمشدر چونکه فرانسوز خاتونلری استدیکی ایرنی اوزلری (دوطة) مهرورب آلورلر ایرلری بونلر قولنده اسیر اولورلر ایرلرینه جمیع وجهدن متصرف اوله بیلورلر بو ایسه ذاتا مساواة اولمیوب بلکه قلب موضوع و مرؤسی رئیس ایدمکدر بعض مملکتده خاتونلر کرچه پادشاهلرده ایدمشلردر لکن اصلاً تدبیر و اداره وزیرلر آلتک اولوب فقط شاهلق نامنی آلمش لر «حرية نساء» فرانسوزلرنی تناسل جهتندنده کرده قالدردیغینی غزیتهدلرده یازمشلر ایدی خرستیان خاتون لرنده اولان حریتهدل عطفی نظر ایدمیلدر دقة ایله ملاحظه ایدلور ایسه فساداخلاقدن باشقه بر فائده سی ده کورلمشدر کله لم اهل اسلام خاتونلرینه بزم شریعتن ده خاتونلره درجه تحملنه کوره کامل حرية ویرلمشدر حرية دیمک البته دنیاده نه اولسه اولسن استدیکی بر شیعک مساعده ویرمکدن عبارة دکدر بلکه هر کمک اوز حقنی اوزینه ویرمکدن عبارة اولوب اشترا کیون کبی استدیکی بر حقه تالاش قیلماز لقدر حقوق ایسه ترقیپورلر بیاننه محتاج اولمیوب هر بر ذی حقنک حق و درجه استحقاقی شریعة غراً ایله تعیین ایدلمشدر بوندن بر قدم طشره اولورسه رقیة اولور مثلاً شریعة اسلامیة خاتونلردن اسباب کسب و فرضیه کبیلرنی سقط ایدمشدر التزام ایدلور ایسه رقیة ایدوکی شبهه سزدر

بر شمیدیلک مسئله نک شرعی جهته اهمیت ویروب ایرلر ایله خاتونلرنک درجه لرنی بلدرن آیه واحادیث نبویه لرنی دوشندکمز قدر معنی سیله بیان ایدرز اولا سورة بقره ده (والهن مثل الذی علیهن بالمعروف وللمر جال علیهن درجه) دیدی یعنی طلاق قیلنغان خاتونلره اوزلر ینک رحمارنده الله نک خلق قیلنغان شیعی یاشرماولری تیوش اولدیغی کبی ایرلرده خاتونلره اصلاحنی اراده تیوشدر اما ایرلر ایچون خاتونلر اوزرینه آرتق درجه و حقلری اولغوچیدر همک سور النساءه (الرجال قوامون علی النساء بما فضل الله بعضهم علی بعض وبما انفقوا من اموالهم) یعنی ایرلر خاتونلر حالنی اصلاح ایدوچی قواملردر بو ایسه ایکی وجه ایلدر بر ا کوسی الله سبحانه ایرلرنی اصل خلقتده جسمنی و عقلنی کامل ایدوب حسن تدبیر ایچون مقتدر قیللمسی ذکرى زواج ایچون مهر و نفقه یه مال صرف ایدمکدر بوننک صکنک (والللتی تخافون تشوزهن فعظوهن واهجروهن فی المضاجح واضر بوهن فان اطعنکم فلا تبغوا علیهن سبیلاً) دیدی خاتونلرنک باش تارتوندن قورقسکنز آنلرنی وعظ ایتوکز اولمدقده یناقلرنی باشقه قیلونکز اولمدقده صوغونکز اگر اطاعة ایدرسه لر حال لر نچه قویونکز دخیده زمان سعادتده بر خاتون نبینا صلی الله علیه وسلمه کلوب بزم ربمز هم ایرلرنک ربسی بر در سن جمله مزه پیغمبرسن بارچه مزنک آتامز آدم آنامز حوا در نیچون الله سبحانه ایرلری ذکر ایدرده بزى ترك ایدر دیدکنده (ولا تتمنوا ما فضل الله به بعضکم علی بعض) آیتی نازل اولدی ایرلر جهاد کبی شیئلر ایله بزه سبقة ایتدیلر بزه نه در دیدکنده (ان للحمامل منکن اجر الصائم القائم فاذا ضربها الطلق لم یدر احد مالها من الاجر فاذا ارضعت کان لها بكل مصة اجرا حیاً نفس) دیدی همده سورة الزخرفده (او من ینشأ فی الحلیة

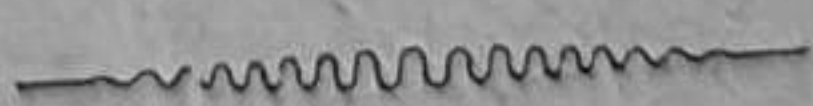
وهو فی الخصام غیر مبین) دیدی یعنی خاتونلر حلینه ده
نشأة ایدوب ذاتلر نده نقصان وعقللر نده ضعف اولد
یغندن خصوصته تد رتاری اولوز سورة یوسفده
(والفیا سیدها لدی الباب) دیر ایرلر ننگ خاتونلر غه
سید اولمسنی بلدر دی بوبابده احادیث نبویه هم چوق
وارد اولمشدر بعضسنی نقل ایدلور سید اله جود صلی
الله علیه وسلم دیمشدر (کلکم راع وکل راع مسئول
عن رعیتہ والرجل راع فی اهلہ وهو مسئول عن رعیتہ
والمرأة راعیتہ فی بیت زوجها وهی مسئولة عن رعیتها)
یعنی هر قایونکر راعیدر ایر اهلنده راعیدر خاتون
ایر ینک ابونک راعیتدر جملہسی حق رعیتہ دن مسئول
اولنور (حق الزوج علی زوجته ان لا تمنع نفسها وان
كانت علی ظهر قتب وان لا تصوم یوما واحدا الا باذنه
الا الفریضة وان لا تعطی من بیتہ شیئا الا باذنه فان
فعلت کان علیه الاجر وعلیها الوزر وان لا تخرج من
بیتہ الا باذنه فان فعلت لعنہا الله وملائکة الغطب حتی
تتوب او ترجع) یعنی ایرننگ خاتون اوستنده حق حتی
دوه اوستنده اولسن نفسنی ایردن منع ایدمس ایر
ندن رخصت سز فرضدن باشقه روزه تومس ایرندن
رخصتسز اویندن هیچ نرسه ویرمز ویرسه ثوابی
ایرکه کنایه خاتونغه در ایرندن رخصتسز اویندن
چقماز چقار ایسه لعنتکه مستحق اولور (حسن الماکة
یمن وسؤ الخلق شئوم وطاعة المرأة ندامة یعنی مملوکره
حسن معاملہ یمن وبرکتدر سؤ خاق شأ متدر خاتون
لره اطاعة موجب ندامتدر (ایما امرأة خرجت من
بیتها بغیر اذن زوجها كانت فی سخط الله تعالی حتی
یرجع) اویرضی عنها زوجها قایو خاتون ایرینک
رخصتندن باشقه ایوندن چقار ایسه فایتقانغه یا ایرنی
رضا فیلغانغه قدر الله سبحانه ننگ آچیغینه مستحق اولور

(لا یصلح لبشران یسجد لبشر ولو صلح لبشران یسجد
لبشر لا مرت المرأة ان تسجد لزوجها لعظم حقه
علیها الخ) بشر ننگ بشرکه سجد ایدلنمکه صلاحیتنی
اولسه ایدی خاتوننی ایرینه سجده قلمق ایله امر
ایدر ایدم ایرننگ حق الوغ بولغانلقی ایچون آیاه
و احادیثنی نقلده بو قدر له اکتفا ایدلوب ایرلر
ایله خاتونلر آراستک مساواة اولمدقنی و حقوقلری باشقه
ایدکنی بلدرن خیلی مسائلینی تعداد ایدچکمز انچی
نبوة ۲ رساله ۳ خلافة ۴ امامة ۵ جهاد ۶ اذان ۷ خطبه
۸ اعتکاف ۹ حدود وقصاصک شهادة ۱۰ تعصیب ۱۱ حمل
دیه ۱۲ قسابة ۱۳ نکاح و طلاقده ولایة ۱۴ بردن آرتق
تزوج ۱۵ ملک یمین ایله تسری ۱۶ طلاق ۱۷ رجعة
۱۸ انتساب ۱۹ مهر ۲۰ نفقة ۲۱ قضا ۲۲ جمعه ۲۳ وجوب
حجاب ۲۴ غیر محارمکه محالطه ۲۵ محرمدن باشقه حج
وسفردن منع ۲۶ وجوب عدة ۲۷ مدة حیض ونفاسک ترک
صلاة وصوم ۲۸ اذن زوجدن باشقه نفلدن منع ۲۹
میراثده ۳۰ شهادت بالحقوق

ایشته حریت و مساواة حقوق مسئلسی نه وجهله
ملاحظیه آلنور یوخسه علی العییا اسلامیه نقطه سیغه
اصلا نظر واعتبار ایدلما ی فقط سیاست اسمیله کید
لورمی مسلمانلر بوجالنی یخشی بلملیدر مسئله ننگ
شریعة دائره سنده اولمسی البته لازمدر حالبوکه
مساواة ولو بعض حقوق سیاسیة ده اولسن قوانین
شرعیه یی عدم ایدمسی مقرردر حقوق سیاسیة ده
مساواة شریعتکه خلاف دکل دیمک سطحی و خطأ ملاحظه
در اصل حریت و مساواة استینلرده فرانسوزلرده
اولان حریت ننگ وجوده کلمسنی استرلر کرچه بعضا
مرادلرنی ستر ایدسه لرده اول ایسه تماما اسلامیه ننگ
علیهنه حرکتدن عبارتدر.

المعلم مطیع الله ابن ملا عطاء الله

* خدمت مليه نه دن عبارت؟ *

خدمت مليه ديكان نرسه حقوق مليه يعني ملتز
ايچون حاضر كي زمانه و كيله جكه لازم و ضرور بولغان
نرسه لرنى افراد مات كه كورستوب شول لازم و ضرور
بولغان نرسه لرنى شريعت و ديانته كه تطبيق ايدوب ميدان
استفاده كه چغار و غه و بالجه اجنبى ملت لرنك ظام و تعدى
و قسنى قىلور ينى مدافعه كه طرشمقدر. بواشلمهمل
وبوش و معناسى غير معقول بولغان نرسه لرنى ابساس
قىلماي شرع شريف و تقوالقنى رهبر ويول باشچيسى
قىلمق ايله كنه ميدانغه كيله چكدر.

كاسب و هنر اياسى بولغان آدم شريعت كورستان
يول ايله يوروسه بركون اشاديكي اش مقابلته آلدیغى
اجرتى اهل و اولادى ايله برابر اشاديغى حالده ۲ بلكه ۳
كونكه كفایت ايتددر. اما شريعت كورستان يولدن
يوروماي چيت يولدان اراق كيتسه ايكي كون اشاب
آلدیغى اجرتى يالغزينه غنه صرف ايتديكي حالده بر
كونكه ده بلكه بر نچه ساعتكه ده كفایت ايتميدر. بو
شونداین بر قضيه مسلمه در كه مونكر هيچ بر كمسه نك
انكار قىلور غه مجالى يوقدر. بز نك ملت اسلاميه آراسنك
شوشى شريعت كورستان يولغه اعتبار قىلوچى و شول
يول ايله يور و چى آزددر. بناء عليه ملت اسلاميه آراسنك
فقر وفاقه و ضرورة و يار لياق شدتله حكم سورمكددر.
بز نك ملت اسلاميه آراسنك خصوصا اشچى خلق و قريه
اهالييسى آراسنده اينك ضرورتنه لرون بولدر كچ عادت
لردن بولغان آراق ايچمك و يالغان شاهد بولمق يالغان
پر كه يمين ايتمك اورلاشمق و بر بر ينى حسد يوزندن
ياوزلق قىلمق بيك شايع حتى بر عادت حكمنه
كرمكددر.

بو قبيح عادت لرون بيچاره اهاليى بيك قزغانچ حال لركه
توشور مكددر. بو عادت لركه مبتلا بولغان كشيلر
اوز لريكنه فقير لك لك آچيسىنى چيكماديلر. بلكه بر
عايله و بر سميه ده نيقدن نفوس و جان اياسى بولسه

بارچه سيدة شول بر كشينك قبيح بولغان عادتى آرقه
سندف فقير لك كور و ب آچلق آچيسىنى چيكمكددر.
بعييلرى مونك ايله كنده قالماي ننداین بلالرغه كرفتار
بوللر حبسكه كره لرون سركه كتالر قاتر كه كه مستحق
بوللر. بناء عليه اهل و اولاد لرى تری يتيم حكمن
آلالر.

نفس ايركنك تىلاي شيطانده آزدروغ و يول ازلاي
بيچاره نك آيريلوب طول بولوب قالغان اهلى شونكا
قاراب تری يتيم بولوب قالغان بالالرى بو ايكي قوتنك
تارتولرينه چدى آلماي آخرنه ازوب توزوب كيتلر.
مونه بو اشلر بارچه سيدة عقل و شريعت كورستان
يول ايله يور و ماینچه نفس تىلاگان و شيكان كورستان
يول ايله يور و ب آراق ايچمك يالغان شاهد بولمق و اور
لاشمق كى شرعا حرام بولغان اشارنى قىلمق آرقه سندف
بوللدر. بناء عليه حاضر دنوك حریت حریت ديب
قچقر ماینچه ملتز آراسنك بوكى افعال خبيثه و رذيله لرنى
بتر و كه اجتهاد قىلور غه كيراك بونك بر نچى و انيك
تأثيرلى يولى شريعت حكملرينى آله توتوب موندای
ناچار اشلرنك دنيا ده بو قدر ضرر و آخرتده شولقدر
عذاب كه سبب بولور لرنى اويلب فكر لب موندای اش
لرنى قىلودن صاقلانو تيوشلى الكنى عامالرنك عوام
ناسقه كوزاچه آكلانمقلريددر.

شونك ايچون مطبوعات علمالرنى كليا حقارت قىلماي
ممكن قدر عوام ناسقه آنلرنك قدر و حثيتنى شرف
و مزيتمنى بيلدروب عوام ناسنى علمالرنك سوزلرينى
توتار غه تشويق ايدركه تيوشايددر. حال بوكه حاضر كى
مطبوعاتنك كوبسى نك مسلكلرى و ملت خدمت ديو
كوستردكلرى علما سوكمك و آنلر غه حقل حقسنر بهتان
و افترا ايتمك و آنلردن عوام ناسنى بزدركدر بو يول
ايله اصلا ملت نك ترقى ايتمك احتمالى يوقدر. هنوز فتنه
لوستونه فتنه بولودن بشقه بر اش چقميه چقدر.

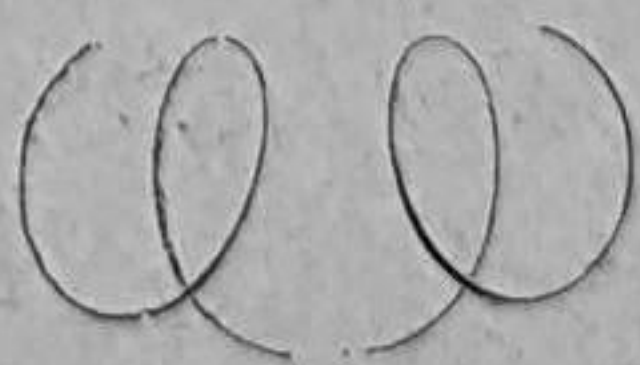
بو زمانده ظاهر بولغان مفتنلرنك يالغان افترا و بهتا
ندن عبارت بولغان سوزلرينه ايارمك هيچ بر كمسه كه
تيوشلى اش توكلددر. انلر پيغمبر من افند من صلى الله

سوزلردن تيك انلر فرانسوزچه ياكه امريقانچه سوز
يليلر بزنكي عربچه در .

هم اجنبى ملتلدن سوز كوچرمك خصوصتك پيغمبرمن
عليه السلام افندمن حضرت عمرنك بزن يهوديلردن بزن
عجلاندورلك سوزلر اشيدمن شول سوزلرني بزلرده
كوچروب يازوب ملتمن كه فايده ايتسك نچك بولور ؟
ديو سوالنه جوابا (امتهو كون انتم كما تهوكت اليهود
والنصارى لقد جئتمكم بها بيضاء نقية ولو كان موسى
حيما ما وسعه الا اتباعي) ديمشدر . مثالى يا حاضرين
سزده يهود ونصارى ملتى كى دينكزده متحير وسركر
دانلر دنميسيكز حالوكه بن انلرنك سويلدكلرينى هر
بر شبهه وريب دن سود كى آق وپاك اولديغى جا
حالده سزلركه كيتوردم نايد موسى عليه السلام حياتك
بولسه ايدى بنم كتورديكلمنك شبهه وترددن شك
وريدن پاك اولديقلرينه قزغوب بنكا اياروركه وبنكا
امت بولورغه آرزو ايدر ايدى ديمكدر

بو حديث شريفكه فاراغانه انداي ياوروپالى مو
سيولردن نصيحتلر كوچرونك تيوشسزلىكى اكلانه در
اكر مونكه يول آچيلورسه ياوروپا وامريقادغى دهر
يلر بيك كوب زمان حریت خلقه حربناء عليه هر تور
لى دهريلكلى عوام اراسنه طاراتوب عوامنك اعتقادنى
بوزمق بيك ممكن بولغان اشلردندر مولا جمله امت محمد
عليه السلامى توفيقنه رفيق ايله

خاتم بن قطب الدين الكوييازوى

عليه وسلم حضرتلرينك (يكون في آخر الزمان دجالون
كذا بون يأتونكم من الا حاديث بما لم تسمعوا انتم ولا
ابائكم فاياكم واياهم لا يضلونكم ولا يفتنونكم) حديث
شريفلرينه ماصدقلردن بو حديث شريفنى مشكوة المصابيح
بيجده ذكر قيلدر صحيح مسلمنك ابو هريره رضى الله
عنه دن روايت قيلديغى حديثى ديو

مثال حديث (اخر زمانده بالغانچى دجاللر ظاهر
بولور انلر سزنك واتالريكنزك اشتديكلرى سوزلرني
چغاروب خلق اراسنه فتنه صالوب خلقنى آزدرورلر
سزلر انلردن يراق بولونكز انلر سزلردن يراق بولسو
نلر) ديمكدر . بو حديث شريف بو زماندهغى ظاهر
بولغان مفتنلرنك ترجمه داللرينى ناطق اولوب معجزات
پيغمبرى دن صانالورغه لايقدر .

حریت حریت ديو قورى قچرمق و علمانى خوارلمق
وسوكمكده هيچ بر فايده يوقدر . حریتدن اول شول
حریتكه لايق وشول حریتدن استفاده قيلورلق درجهده
حر بولورلق كشيلىر حاضر لايقه اندنصونك طاماكلرمز
يرتلغانچه قچقرايق و فعليتكهده چغارمق تشبهنك بولهيق حاضر
كى نادان حاله حریتدن فايدهلنهچق يرده ضرردنبشقه
بر شى طوغماز اشكدن اشك طوغماينچه هيچ بر وقت
آطوغماز . هيچ بر وقت اوقره دنك لاچين ميدانه كماز .
شونك ايچون اينك اول هر اشمننى شرع شريفكه
تطبيق اينك و دوماده شريعتمننى كامل حریت اوزرنك
توتارغه پراوالر آلايق البتته اول وقتده شريعت اوزرينك
دايما دشمن كوردىكى اسارتنى ملتمن اراسندن اوزى
قوالاب چيغارور ،

زمانه مفتنلرينك بيكر اكده اعتنا قيلوب سويلكان
سوزلرى ياؤروپالى ياكه امريقالى موسيولرنك سوز
لريدن كوياكه اول سوزلر بزننك كتابلرمزده يوق
ايش كى انلردن سوز كوچرهلر حالوكه الاردن كو
چركان سوزلرى بزننك كتابلرمزدن النوب سويلكان

* درویش *

۱۰۹ نجی وقت ده درویش افندی الفت محررینه جوابا گوپیرناطور طرفندن تصدیق ایدلمک و آنک یابلماق دن عامل صدقه اولماسزلقی لازم کلور اعتقاد نده دکل ایساکده بز جمعیت لره عامل صفتی ایلله دکل بلکه یالکز امانت و وکیل اولماق صفتی ایلله ویرامک یولنی بیان ایتدک دی

عامل صدقه فی زمان سعاده ده سیدمز رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزی نصب ایتکان خلفاً رضی الله عنه هم زماننده خلیفه لر اوزلری نصب ایتکان لر هم فقهاء رحهم الله ویرگان معناسندن نصب امام جزء بس عامل صدقه نی امام نصب ایتمک کراک اما امام دن باشقه کمسه ننگ نصب جائز دکل چونکه جواز احکام شرعیه دن دلیل سز ثابت بولمای آنکا دلیل یوق مذکورلره بناء جمعیت لر عامل دکل چونکه امام آنلرنی عامل ایدب نصب ایتکانی یوق امانت صفتی ایلله ویرلگاننده بر کمسه دن ویرلمشنی آخردن ویرلگاننکه قوشماسزلق لازم چونکه تخلیط ایلله مخلط ننگ ملکینه کره ده فقراء غه صرف قیلسه اوز ملکن صرف قیلغان اوله ده امانت ویرگان غنی لره تولمک لازم اوله روایة کراک دیگانده بزازیة کتاب الصلاة نک آخرنده هم زکاة ده درویش افندی حنفی ایسه بو مسئله که تسلیم لازم چونکه ابو حنیفه رحمه الله عندنده تخلیط ایلله ملک که کرمکی علملادن هر کمه معلوم حنفی دکل ایسه حنفی اولان غنی لرننگ عملینه شبه صالحق درویش لر شانی دکل

حرمة الله بقاچوف

بو مکتوبه یازیلان سوزلردن اداره مسئول دکلدر یعنی بوسوزلر درویش افندی ننگ سوزینه جواب اولوب اولمیه چغی توغرسنده اداره سکوت ایده در .

اداره

استرخان نویرناسی قزان قریه سنک امتحانی بعد نده شاگردار طرفندن سویلندکی نطق .

مارطنک ۵۵ نده

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم

الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی رسولہ محمد وآله وصحبه اجمعین .

اما بعد ۱۳۲۳ نجی سنه هجریه نک ، مضان شریف آیینک باشی برله بز خواجه محله سنک شاگردلری مکتبکه اوقورغه دین وایمان اوگرانورگه اوقوغاندان صوگ عمل قیلورغه هم آتا وآنالرمزغه دعاچی بولساق ایدی دیب مکتبکه کردک . مکتبکه کرکان صوگ اوتکان سنه ده کی معلم مز (زاهد الله) افدی ایدی . اول هم کیتکان ایکان آنک کیتووندن بزنگ خبرمز یوق ایدی . شونک کیتووی سیلی بزلی اوقتور ایچون بر خلفه کیرک بولدی . ایندی بزلی ایچون کم یاردمده بولور ایکان بز که کم معلم کیتورور ایکان دیب تورغانده کمال الدین حضرتلری مدرسه عمرقدن عبدالحق افندی نی آلوب کیلیدی . بزلی قرغانوب نادانلق چوقرندن آلوب تربیه قیلوب اوقوتقان آتا وآنالرمزغه هم استاذ لرمزغه هم اول قارتلرینک بارچه سنه دایمادعاچی بولساق ایدی آنلرغه الله تعالی حیرلی عمر ویروب هر سنه بزلی ایچون معلم لر کیتورتوب یاردمنده بولسه لر ایدی . آمین بحرمه سیدنا محمد صلی الله علیه وسلم ای مسلمان جماعتلری ! ای الله نک حق اسلام دیننه کوندرلمش منسنه لری اوشبو دینگز ایچون یعنی اسلام دینده بولوننگز ایچون الله غه شکر قلوننگز الله غه شکر قلو آغز برله ایتوگنه جیتمیدر . الله بیورغان

* اسلامیت *

اوفالی بر افندی نك اداره مز كلوب خبر بیرو
یمنه بنا اوفاده « غرومف » فامیلله لی بر کیش بوندن
برنجه کونلر مقدم « دین اسلامی » قبول قیلو ایچون
تیوشلی محله عریضه ویرمش . مشارالیه نك عریضه سینده
بنا اوفالی آرخیری و برنجه خریستیان روخانیلری بر
اجتماع یاپوب احتمال بو فکرندن کیری قایتور لیچنده
اوز آغزندن ایشده لم دیه مجلسلرینه دعوت ایتمش .
(مشارالیه نك مسلمانچه اسمی یعقوب در) یعقوب
افندی دن سؤال قیلند قنده بو یله جواب ویرمش : بو فکر
مدن قایتاجق دگل من بلکه مقصدم تیزلکده وجوده
چتسه ایدی دیه امیدم !

مجلسده اولان بر کیش آیاغده قالقوب و عظ طرز
نده دیش ، ۳۰ سنه دن زیاده خریستیانلر نك روحانی
خدمتنده بولوب شیمدی کیری دونوب اسلامغه چقمق
استیورسن . بواشگله بز روخانیلر نك و بارچه خر
یستیانلر نك یوزینه قارالمق . لتوره سن ، نچوک عیسی
پیغمبر دن اویالمی سن و یاده عقلنگر تام دگلی
یعقوب افندی جوابنده دیش : اوت عقم تام
وعیسی پیغمبر دن اویالدیغم و قورقدیغم ایچون ۳۰ سنه
بو خدمتده کیچکان عمرمه اوکوب توبا تضرع قیلوب
شیمدی حق یولده بولمق استیورم .

آرادن بری خدمتلوب دخی بر قدر سوبله مکچی
بولسه ده مجلس رسی آنچه مساعده ویرمیوب ۱۷ نچی
اوکتابر ده کی « حریت دین » نی بیان ایدوب تکلیف
قیلماونی توصیه قیلدی .

بالا خر آر خیر ایده ۳ آطنه دن اشکر تمام
بالفعلگه چغار دیه وعده ویرمش .

بوندن برنجه کونلر مقدم بورای اویازی چالقان
قریه سنده (یکاترینه) نامنده بر روس قزی وقالمق

اشلرنی اورینه کترو ایلده تابواه در . الله تعالی نك بیورغان
اشلرنی اورینه کترونگر . اوپون کورمنگنر یکل کور
منگنر هر نعت نك قدرینی بار وقنده بلورگه کرک قولنگنر
دن کیتکاج اوکونوده قائده بولماس . اجل یاقنگدن
توتقاج توبه ایتوده قائده بولماس . هر اشد وهر صو
لوده اللهغه محتاج مز قایو جهتن محتاج بولوب صو
راسنگنر بیورمن دیگان . ایندی شولای بولغاج صورا
رغه تیوش . هر اشد وهر صولوده محتاج بولغان
الله مزی اونوتماسقه آندان قورقوغه آنکا یالونوب یا
لواروب ترورغه کرک بوله . ای مسلمان قرداشلر مز
الله نی اونوتماغایسر غافل یورمگایسر آلدنگزده اولوم
بار یاغز باشم ایلده قبرگه کرمن بار منکر و نکیر ایلده
سویلمنک بار . آنلر ایلده سویلمنک ایچون دینمزی بخش
بلمن کرک .

قیامت کونی بولغانده بارچه بخشیمان عملنگرنی
بلگوجی الله حضورینه باروب شول عملنگر اوچون
جواب ویرمنک بار . بو اشلرنگری خاطرنگزده توتنگر
الله تعالی مسلمانلغمزی اوتدرمغای آمین .

ای بایلر دولنگزگه آلدانمانگر دولنگرنک حقنی
اوتدنگر مالنگرنک خوفی ییک ضرر . کوب ماللر کبر
وطغیانغه سبب بولوب خواجه سینی هلاک ایدر . کناهغه
تشرمکی دیاقدده کوزکه کورنمه سده آخرتده خوفی
بار آرتق قوانمقه تیوش ماللر برله دین فائده سینده
اجتهاد ایدنگر مکتب و مدرسه لرگه یاردم ایدنگر .
بو دین بولنده مالنگزدن الوش کوب چیقارسنگر
قیامت کوننده خیر کوتولسه انشا الله اورنلی بولور .

بز صبی لر هر سنه اوقوب امتحان ویروب آتا و آنا
لرمزی هم استاذلرمزی شادلندرساق ایدی .

معلم عبدالحق آیداشفی .

مدرس کمال الدین حضرتلری .

مدیر مؤذن مسعود بن عباس حاجی الحرمین .

قریه سنده دخی یگاترینه نامنده دیگر بر روس قزی
دین اسلامی قبول ایدوب ایکی نفر مسلمان یکنلرینه
نکاح ایدلمشدر .

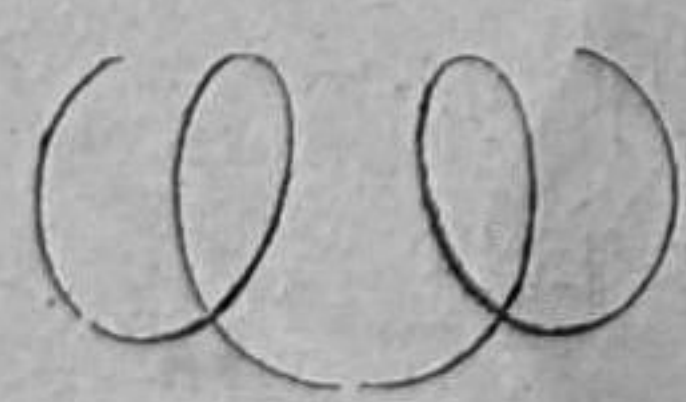
بو قزانک بر «دارالماوی» و دیگراری جنت
الاسما اسملریله تسمیه ایدیللمشدر .

هند ستانده مسلمان اولمش (شال سفرت) محمود
افندی دین اسلامی نشر ایتک قصدیله آمریقایه وارد
یغی ائشاده «بور نلاند» جهتلر نده باییلر دن اولان
بهاللله مریدلرینه دوچار اولوب شمال آمریقاده
بابیلقنک چوق انتشار ایتدیکنی کورمشدر .

محمود اقدی بو اشدن خبردار اولدیغی بعدنده
هندستان مسلمانلری ایله بر اتقاده اولارق باییلر
نی حقیقی اسلام دیننه قایتارمق ایچون گوزل گوزل
نطقلر ایراد ایدوب سعی و غیرت ایتکده در .

*** گروزنی دن : ولادی کافکار اوکروگی نک ، صانیبا
نسکی اوپشتواسی نک ساکن لرند اولان دورت یوز
(قر خاتون لری حساب توکل) اساتین لر خرستان
لقدن اسلام دینینه قایتمش لردر . - حکومت طر
فندن اذن الوب . صوگره نچالیک اوبلاصتدن اوز
لرینه مسجد بنا ایدلور اوچون ده اذن آلب ، مسجد
بناسی اوچون آقچه چیارغه چقمش ایکی کشی لری
گروزنی غه ۶ نجی آپریلده قزانلی محله سی مسجدینه
کیلوب قوللار نداغی شهادت نامه لرینی کورسه تدی لر
هم قزانلی مسجدندن قدر حال اعانه جیولب بیر
لدی . شول کونده ایکنجی سی چچن لر محله سینه باروب
سکسان بیش صوم اعانه جیوب کیلدی .

“یولدر”

آتشک حرارتی یاکه محرر لارنک خراباتی

یاز آینده نورلی قویاش ظهور ایدار
وحوش طیور نباتات لار فایده ایدار
جان ایاسی حیوانات تاثیر ایدوب
جمله سی سرور ایله سیران ایدار

بعض وقت اول قویاشک ظهورندان
بیگ اوچا وسر خرابارنده اولوندان
آتش کبی حیوا ناته مضر اولوب
جمله عالم اول آتشدن شکوی ایدار
قویاش کبی محرر لار ظهور ایدوب
ملت ، دین ده ، ترقی نی دعوی ایدوب

برنچه صحیفه لار نشر ایدوب
شریعت تی گوینه اوین قورال ایدار
بونلر بردن حرارتلی آتش کبی
بتون دنیا عالمینه دم اوردی لار
دین یولنده آشنا اولان عالم لر نی
جاهل دیوب سب ایدوب غیبت ایدار
من من دیو بونلر نچه لاف اوردی لار

دین ، دین ، دیوب مسلك ، دیوب باغر دیلار
تاتار لار نی توزا قینه توشورد یلار

بعضی جاهل بونلر سوزین تصدیق ایدار
نبی مز دین حق نی بر دیب ایتدی

دین یولنک هیچ افتراق یوق دیب ایتدی
حق دن آزوب باشقه یوله کیدن لری

اهل بدع اهل ضالاردان دیب ایتدی
دنیا یوزین غزیت ایله طولطردی لار

میسینورلار کیمه سینه اولطردی لار
هر قایوسی مسینوره معین اولوب

دین ده اضلال جریده سن طولطردی لار
معین اولماق لری بوندین ظاهر اولدی

حرام اشنی حلال دیو فتوی بیردی

ای فردش لر حجاب مشروع اولمادیمه
 الا بونی شارع اولان بلمادیمه
 چونکه بونلر حاتون لره حقوق صورار
 دخی مستور بولماسلقن دعوی ایدار
 شارع تقدیر قیلیمغان مساواتنی
 بونلر کوچلاب آلماغه جهد ایدار
 ینه بونلر شاگرد لره اغوا وبرور
 علوم شرعیه ده فایده یوق دیب
 آنده حاضر اهمیت قالمادی دیب
 مسینورلار بوللارینه دعوت ایدار
 شاگرد لرننک بعضی لاری قولاق سالور
 بونلرننک توزاغینه لاگوب قالور
 شول سببلی استاذلارندان باش طارتوب
 مدرسه دن قولورعه سبب اولور
 بر اویلاسانک بونلر حالی قزغانچ دور
 نادان قالدی بیچاره لار آیانچ دور
 آج سرگردان باشی ایلانب اورام لرده
 برلقمه طعام لارغه بیل حریص دور
 ای فردش لر بونلره بن شبهه لانام
 دین که دوشمان اولوینه اویغه قلام
 پیغمبرننک توصیف ایتکان دجال لاری
 بونلره بیک توغری کیله در بی گمان
 اول دجالی اصحاب لره بیان ایتدی
 اصحاب لار دجالدن بیک خوف ایتدی
 یا اصحاب لار اول دجالدن خوف ایتماک
 بلکه باشقه دجالدن قورق دیب ایتدی
 ینه سؤال ایلادی لار پیغمبر دن
 آندین باشقه ینه دجال اولور می دیب
 آندین بورون اوتز دجال ظهور ایدار
 حق رسول آنی بربر بیان ایتدی
 بونلر شول اوتز دجال لر اولماسون
 غافل بولمیق بونلر دینه باش اولماسون

بونلر قورغان پلان، وتوزا فلارغه
 دین که آشنا عالم لار بز اورا لماسون
 ای فردش لر قوزغالورغه وقت یتدی
 بونلر ایله چالشورغه وقت یتدی
 دین توتقاسن بونلردن طارطب آلب
 دین ده غیرت کوسترر که وقت یتدی
 اکر بونلر بویله دوام ایدر ایسه
 دین کوچایتام دیوب لاخلر اورر ایسه
 شریعت ننگ حکم لرون طارتوب آلوب
 دین اسلامی شک سز خراب ایدار
 اویغانکز انبیاننک وارث لاری
 دین اسلام، دین حق نک حارث لاری
 دین معیشت ژورنالینه بند لر یازوب
 عنید لره چالشورغه وقت یتدی
 بو معیشت، دینمزه معین اولور
 دین یولنده غازی لره پناه اولور
 شکرانه سن قیلما ینچه غافل یاطساق
 حق تعالی بو نعمتی بز دین آلور
 ای فردش لر بو نعمت ننگ قدرن بلیک
 بو نعمت ننگ دوامنی حق دن تلیک
 حق تعالی تلمزه یاردم ویرسه
 عنید لره رد یازوبن جهاد قیلیق
 بونلر ننگ توزاغینه توشکان اولدی
 پیغمبرننک سنیتنه دوشمان اولدی
 شریعت ده حرام لاری حلال دیوب
 جهنم آتشیله پشکان اولدی
 بونلرده یوق عدالت، حقانیت،
 وجدان یوق، حیایوق، هم حمیت
 حمیتلی اکر بونلر بولسه ایدی
 خاتونلره حقوق دعوی اتماز ایدی
 خاتونلرغه مساوات نی بونلر آلور
 برنچی مقصود لری تمام اولور

اورنبورغ تاتار ساتسیال ریوالوتسیانیرلر کامیتیتنه جواب

محترم ناشر و محرر افندی لاروم توبانك يازلاچق اور
نبورغ تاتار ساتسیال ریوالوتسیانیر کامیتیتنه جواب
نامه مرنی هم توباندا گي امضامرنی بتمامه يازا کورما-
کنگرنی اوتندوم بزنك قايدہ ايكان نی تمام بابوب بزکاده
هجوم قیلسون لار اوچون هيچ قورقماينچه غير تيمه
کیلوب يازدوم هم ده هيچ بر قورقاچق توگلمز بلارنك
بو قدر شیطانی سوزلارن کورکاج غيرت کیلوب بی طا
قت بولوب يازماغه مجبور بولدوم .

(۱) جواب اورنبورعسکی تاتار سوتسیال ریوالوتسیا
نیر اشد قارانگده قاره گروه سی کامیتیتنه .

محمد ولی حضرت حسینف برله فیض خان افندلار
مرنی سیکزار پولہ لی بر اونینگه لرننگز برله دین
معیشت نکز برله تگی دنیاغه بیک یخشی لاب صیلاب
اوزاترمز دیوب یازغان یازونگرنی کوردوک یخشی
سزکا ابلیس علیه اللعنة یاردم قیلغان کبک بزکا ابلیس
عليه اللعنة ننگده هم جميع مخلوقاتنك رب سی هم الله تعا
لی نك امرندن هيچ بر وقت خارج بولمی ترغان فرشته
لرنك یاردمی برله بزده تیک یوقلاب یا توب قالمامز
اول حضرت تبرک لار مرنی سز اوزاتسانگز بزلار
دخی ده شول دادنی هيچ بر سزدان آلمی قالاچق توگلمز .
(۲) تلنگز نی ایتسه قلاغنگز شونی ایتتور دیکان مقالچه
آنی اویلانگز که سز قارانگده اشد قاره دینسز گروه
لارنگز کوب بولغان کبک آفنگده آق گروه لاری ده
بیک آز توگلدور .

محمد ولی حضرت برله فیض خان افندی بتروب ده
هيچ بر طنچلق تبارمز دیوب اویلامانگز ده قالغان لارمز

(۱) قولگرنی قاش اوستینه قویوب کوتبکنه تروگز قصاص نی .

خاتون قزلہ برکه یوروب، اویناب کولب
نکاح، طلاق، اشلری بوشقه قالور
نکاح دیوب اهمیت هيچ کم بیرماس
نکاح اشین دین ده ضرور دیب ده بلماز
بولسه بولور، بولمسه ده کناه یوق دیب

کونکلی سویکان خاتون قزنی کم که ویرماس
محرر افندی لار انصاف ایدونك
حدادن، پیغمبردن حیا ایدونك
کشی سوکمای ملتہ خدمت ایدونك
دین اسلام یوللارون ترویج ایدونك
سز نك مقصود ملتہ خدمت ایدی

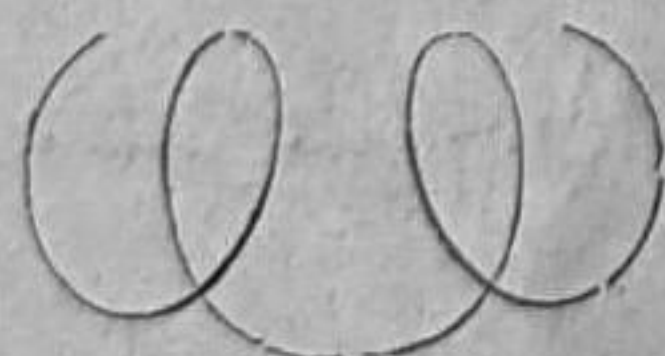
دین نی خوارلاؤ، علما حوارلاؤ دکل ایدی
افندی لر بو یول لاری ترک ایدوب
دین و ملت خدمتندہ چالشگز

دین نی خوارلاؤ، دین که خدمت بولسه ایدی
ترقیات کشی سوگؤ . بولسه ایدی
روسیه ده معاش ایدن مسلم لره
مسیینوردن یخشی کشی اولماز ایدی
مسیینورلار نیچه سعی ایتسه لره

مسلماننی روسلا شدرو یوللارندہ
مسلمانلر آنلره تابع اولماز
دینی باشقه آنلر سوزی مقبول اولماس
محررلر سز مسیینور دکل لار سز

وهاپی، دهری دکل، مسلمان سز
شولای اولغاچ دین خوارلامای کشی سوکمای
دایم ملت خدمتندہ اولکز سز

فتح الاسلام الچنکمی

ارم ايكان بىز آنى ۹۹ نچى نومبر ژورنالنى تعريف ايتكان
ايدىك اول تعريفىر نىكده بىر صفتىدىن بىرىگنه بولوب
قالدى اشك دىكان حيوان نى قدر عنادچى بولمىده
آزراق چىر قىلانسه بىر آز يولغە كىلە در. اما بونده
اولقدر قابليت ده يوق ايدىش بىنا بار يازغانلارمىز نىده
آنكا خطاب ايتىمىك محترم او قوجىلارغە تخصيىض ايدىمىز
و آنى خطابە لايىق كورمايمىز چونكه تاتارچه خطبه او قو
فرض دىب عوامنى خصوصاً ياش مسلمانلارنى قوتورتوب
جمعه نمازنى بارودىن منع ايتدىكى ايچون رد قىلوب
يازغان ايدىك اول رديه مزكه قارشى سىچ بىر مجتهد و هيچ
بىر مصنف فرض دىمىكان بلكه سنت يا كه مستحب دىكان
نرسه لارنى خطبه ده سكر فرض بار دىب يازغان ايندى
دخى رد قىلوب يازسقى الله صافلاسون خطبه فرضارن
۱۸ كه چىقارار شولاي ايتە ايتە اوزيده هلاك بولور
اوزينه اياركان احمق لار نىده هلاك ايدىر ذاتا اوزنى
هلاك بولور دىب ايتومىز ده آرتقذر اولمش بتمش مك
بىر حديثكه ايتكان يا كلش يالغان تر جمه سنه كى شريعتدن
منهبدن طيش سوزلارى خصوصاً ديوار كاللدارنك غى
بىتى كه يازارغە قول بارمى انك كوبدن هلاكنه شاهد
عدلدر. قزانك آزغان توزغانلر بور ونغيدنك اشيتو
لوب تأسف ايديله ايدى الله تعالى اوزى هدايتدن اير
ماسون دىب تىلامكدن بشقه چاره مىز قالمدى.

« آسيا و سطرى تاريخى » نه تكميله

المزده متد اول اولان تاريخ كتاب لارينه مراجعت
ايله ترتيب ايدولدى.

* شيرعلى خان *

شيرعلى خان بن حاجى بيك خان بن محمد امين خان

دين نامىك بولغان ژورنال نى اضعايف مضاعفة دواينوى
تراينوى باصتراپاقمىز دولتمىز هم اكه الله يوق توكل كفايت
قىلورلك درجه ده تكرار ايتامىن بو افندى لارمىزنى قتل
قىلوب طمىلق طبارمىز دىوب هيچ فكر نكز گه ده كيتىر مانكز
دورت آطامان كبك اير بالالرمىز بار هر قايمىزده قرال سىز
نكىندىن كيم ده توكل هم پاليسه طرفاندن رىوالو اير جر و تر كا
رخصت نامه مزده بار سودكار بولغان چىتندىن بىردى لىر
بىر بالامىز اوتتير افسىر ملطق قە رىوالو اير كا بىك ماهر
لار نىچكه بولسه دادمىزنى آلو اجتهدانده بولومىزغە
شهادة هم وعده بىروب ياز دوم.

قازان غوبىرئاسى ماموش اويارى يدگار ژولمى شىردان اولنده
شاكىر جان بن ملا احمد جان الحاج المرحوم سليق.

(۲) يكاً منىب چىقاروچى بد بخت شاكر جان الحميدى نىك شريعت كه
افترا قىلوب تاتارچه خطبه او قو فرض دىكان سوزينه جواب بىر كاسىر
اكرده شاكر جان الحميدى الاحمقى مین نيچك يكاً منىب چىقارامىن
دىب ايتسه: جواب: اوزىنىك كاليندارى شاهد ۱۹۰۷ نچى سنه نىك
ديوارى كاليندارى ۶۳۸ نچى صحيفه سىنىك نويابر ۱۵ نچى كاغز يند
قازان شىرنده نى يازغان ايكانون بلور بىز كا شول شاهد كنى

شعرى بيله در آنى ده يازىق

ياصيق بىر زور كتاب * قاراب آيات حديثدن
هيچ منىب كا كوز صاليق * يانگار تيق شريعت اينك باشدان
اعاذنا الله من شر ذلك

شاكر جان سليق

تاسف

بىز شىح امضالى مقاله لار كه بىر انسان مقاله سى ديه
رك رديه لار يازوب اظهار حق قىلغان ايدىك اكن اول
كشيكه انسان لفظنى اطلاق قىلمق ايكى آياقلى ايكى
قوللى ياوز تلى دىكان معنا ايله كنه جايز بولمىزده بىك

بن عبدالرحمن خان در. امیر نصرالله بن امیر حیدرنک خوقنده وجوده کیتوران واقعه لری فرغانه اهالی سنی غفلت یوقوسندان تنبیه ایدوب آیاق لرینه باستوردی قیچاق قبیلہ سندان «مسلمان قل» نام دات اوز قبیلہ سی هم باشقه قبیلہ لر ایلہ اتفاق واتخاد ایدرک قرغز صحرا سنده عمرخان طرفندن منفی اولارق یاشایان حاجی بیک خاننک اوغلی شیر علی خان فی تعظیم و تکریم و بیک ضر عنوان لر ایلہ خوقند شهرینه کیتردی لر. و کیتور دوک لرنده هر طرف دن آدم لر جیولوب جمع عظیم اولارق خوقنده کروب شیر علی خان فی تحت که چیقلا روب خان قیلدی لر. شیر علی خان فقط خان اسمنی گنه جائز ایدی ملکتنک تدبیری و تصرفی «مسلمان قل» النده ایدی. شیر علی خان کیلکاج امیر نصرالله نک نصب ایتدوکی «ابراهیم پروانه چی» اوزی نک اتباعی ایلہ سمرقند که قاچوب منک بلا ایلان هلاکت دن قوتو لدی لر ایسه ده فرغانه اهالی سی طرفندن منفیت ونچا رلق لردن بیک کوب آدم مقتول وتلف اولدی لر. بر نیچه وقت دن صوگ مسلمان قل عسکرلری برلن قرغز اوستینه جقدی. امیر نصرالله مسلمان قل شهرده یوق ایدوکنی بلوب شیر علی خاننک ابن عمی اولان «مراد خان بن عالم خان» فی عسکر ایلان خفیه خوقند اوستنه جیباردی. مراد خان یاشرونوب خوقند که کروب شیر علی خان فی قتل ایدوب اوزینه اهالی دن بیعت قیلدر. وب حکمدار اولمق هوسنک مشغول ایکان. قزاقستان دن مسلمان قل عسکر ی ایلہ دفعه قایتوب کروب. مرادخان فی بارچه یولداش لری ایلہ قتل وهلاک ایلدی. مراد خان نک فرغانه ده حکومتی فقط ایکی کون اولدی.

شعر لکمله

ایکی کون سورمک اچون سن سلطنت
قتل ایدوب شیری آلدوک ملعنت
سلطنتی آلمادوک سن خوش ایلہ
بلکه آلدوک معیشت، صوغش ایلہ
ایکی کون خان اولمق اچون ای بی عتل!
مسلم اولان قرداشک ایتدوک قتل

شیر علی خان قتل هجریه نک ۱۲۵۸ سنه سنده دوشنبه
کون ایدی.

مکمل: ع. المنصوری

التلمیذ عبارہ سنه عاید

۱۴ نجی نومبر ژورنالزده «التلمیذ که جواب»
عنوانلی مقاله تحتنه هیئت تحریریه من طرفندن یازلغان
توبانده گی سوزلر نچکدر طبع اولمغان بنا علیه بیو
نومبرده مذکور سوزلرنی یازمغه مجبور اولدق.

هیئت تحریریه من وجود ملائکه که کامل ایمان ایتد
لگری حالده «التلمیذ» عبارہ سنی (فمنه تصویر
اشیا موهومه لا حقیقه لها موصوفة ومصورة بهذه الصورة
المستخرجه الا فی محیلة مصوریها الخ دیه مطالعه وتوجیه
ایدرك صاحب مقاله فی ورطه هولناکدن قوتقارو
فی وظیفه اسلامیه دن بیله لر لعل محررنک مرادی دخی
شول بولسه کیراک.

جای فصلی

کون و فیاشنک یاز و جای و قتلرینه قاراماسی بنی
آدامک و بلکه یر یوزنده یاشاگان مخلوقات و جان
ایاسینک کوکلرینه راحت ویره در.

خصوصا قشقی صالقون بورانلرده صیقراشوب و بر دن
بو سنه غایت قحطلق سبیلی هر بر جان ایاسی آچلق
جفاسون کوروب بیک زحمتلر ایله قشلقنی اونکاروب
بو شریف جای کونلرینی قارشى آلدیلر.

بو جای و قتلری مالیه جهتندن اقتدارلی اولغان کمسه
لر ایچون غایت حضور و کیف صفاقیللا تورغان و قتلدر
چونکه بو کمسه لر صوبیلرینک، اورمان و آغاچلقلرده
گوزل، گوزل نورلی ساچکه لکلرده داچالر آلوب عائله
وبالالری ایله راحت، راحت عمر اوزغارییورلر.

اما مالیه جهتندن اقتدارلی اولغان فقیر کمسه لر
ایچون بو جملی جای و قتلری بر طرفندن گوزلک سبیلی
کوکلرینه راحتک ویرسه ده دیگر طرفندن یعنی تأمین
معیشت جهتندن بو کمسه لر نک یوره کلرون پارچه لب
قان یاش اغلاته در، چونکه بو سنه روسیه نک کوبرهک
طرفلرینک آچلق بولغان سبیلی ۳ باش مالی بولغان کمسه
لر ایکی که ۲- باش بولغانی برکه- بر باش بولغانی بالکل
قارا جایاو قالوب کله چک سنه قشقلرینی حاضرلو ایچون
غایتنه آغر و آیانچ بر حالدر.

روسیه ده تقریباً یوز قرق میلیون خلق بولوب بو
نلر نک ایچنده تجارت ایشنه قاراغانه ایگون کسبی ایله
کون کورگانی کوبرهک بولغانی سبیلی بر سنه ایگون
بولمازسه بتون خلق آچلق ایله مبتلا بولادر. چونکه
بو آچلقنک کسافتی یالغز ایکو نچیلر گه گنه بولمیوب
باشقه کسب ایله حرکت قیلوچیلر نک کسب لرینه ضرر
کلوب آنلرده جفا چیکییورلر.

ایمدی صابانچی آغالر نک آطلری طونلری اولماد
یغی کبی یر گه سیبارلک اورلق آشلقلری دخی یوقدر،
بو کیلوش و بو کیدشدن اویاز و قریه خلقلرینک استقبالی
نه ردن تأمین اولنه جق؟

حکومت می بونلره یاردام ایده چک؟ ویا ده باشقه
بره چاره قیلاچقلر می؟ هر نه ایسه بو سؤاللره جواب
ویرمک بک آغر و بک ده مشکیلدر.

ملکت نک قیامی و حکومت نک ثرواتی باشقه و قتلرده
شول بچاره اویاز و قریه خلقلرینک یر یرتوب توپراق
قازوب طایقان آلتونلری سایه سند. اولنورسه ده بو-
نلر نک بو کبی قارا کونلر نک حکومت بونلره مکافت اوله
رق نه مقدار یاردم ایده بیلور!

بو رادن امید دخی آزددر، بو بابده نه قدر فکرلر
اجرا قیلنورسه شو قدر باشند عقللر شاشوب ذهنلر
بتوب قالاچق اشلردر. هر نه ایسه جناب حق بیک سینه
اوزی یاردچی بولسون دیمکدن باشقه بر چاره بولنماز.

شیخ عطار آیزکیلدین

دوما

♦♦ دولت دوماسینک رئیس غالووین جنابلرینک پادشاه
حضورینه قبول قیلنه چقی حقنده غزته ستونلرینک خبرلر
جریان ایدیوردی.

بو خبرنی ایشدوب باش مینستر اسطالپن ده غالو
وین پادشاه حضورینه قبول قیلندقی وقت برابر نک اوز
ینک بولنماسون امید ایدیوردی.

اسطالپن نک بوندن مقصدی غالوویننی یالغز سویله
تمیوب دوما حقنده اولغان بعض بر معامله لرنی پادشاه

بوندن بر نچه سنه لر مقدم قطای اهالیسی میسیا-
نیرلرنی تاغان (دار) غه آصوب تری حاللرنده اوت
ایله عذاب ایدیورلردی، چونکه آنلرنک دنیا ده برنجی
دوستانلری میسیانیرلردی.

یاپونیا.

یاپونیا بو صوک وقتلرده دها بر قدر او یغانب لوا
زما ت خریه سینی هم عسکرینی ممکن قدر ارتدرو رغه
قرار ویرمشدی.

افغانستان.

ایکی قبیله بیننده توپراق ویر نزاعسی چغوب مجاد
له وقوع بولمشدی، بونک نتیجه سی اولارق یوز عدد
تلفات بولمشدی.

ایران.

ایرانک ملت مجلسی داخلیه ناظرینی لازمچه اش
کوریور دیه تنقید قیلماسینه بناء منصبندن چقمشدی.

داخلی خبرلر

♦♦ اورنبورغ اداره روخانیه سنک رئیس مفتی سلطانف
حضرتلری آچملارنک معیشتلرون تأمین ایچون حکومتدن
یوز بیگ روبله اعانه طلب ایتمش ایدی. شیمدی
«ارشاد» نك خبرینه بناء حکومت بوکونلرده ایلی بک
(۵۰) روبله ویرور. اوده بو شرط ایله کنه ۱۹۰۹نجی
سنه ده ویریلسون. (قایتارلسون)

♦♦ پیتربورغ ۱۶نجی آپریل تاوریچسکی دواریسنک
ایشکنه شو مضمونده اعلان یابشدی: بو کون
۱۶نجی آپریل دواریسنک ایشگی قاپالغانی حالک زاسیدا
نیه اولاجقدر. شول کون مجلس کیچ ساعت سکزگه
قدر دوام ایدوب ۱۹۰۷نجی سنه ایچون آلاچق یاش
سالداتلر حقنده یاصالمش قانون لایحه سی قارالمش
و ۱۷نجی آپریلده ده ینه شول خصوصک مشاوره اولهچق
ایمش.

غه اوز طرفندن عرض ایدوب غالوویغه آنچه مساعده
ویرمک ایش دیه غزته ستونلرنده کورلدی.

شیمدی ۱۰نجی آپریل ایکی ساعت یارم ده کوندز
دومارئسی غالووین جنابلری سارسکی سیلاده پادشاه
حضورینه قبول قیلندی. غالووین فقط یالغزی قبول
فیلنوب بر بولمه ده غالوویغه چای تقدیم ایدلمش.

غالووین بو ایکنچی دولت دوماسینک بیک یخشی
واردیغندن هم دوماده اولان کامیسیه لرنک دخی گوزل
ایدیکندن بره برریان ایدوب پادشاه طرفندن چوق
تشکر لفظلرینی ایشتمشدی.

پادشاه دواریسنک رئیس غالوویغه بیوک حرمت
کوسترلمشدی بو روشن دومانک دوامی بر
قدر انابتلیدر.

♦♦ دولت دوماسنده حاضرده مسلمانلردن ۴۳ وکیل
بولنوب شو جمله دن ۸ نفر وکیل نك «اتفاق مسلمین»
نام ملی پارتیه مزدن ایرلدقلری حالده مسلمان شعبه
سی ۳۶ وکیل ملیه دن عبارتدر. ایرلمش سکز عدد
وکیللر مز صوللره قوشلوب اش کورمک استیورلر.

♦♦ باقولی مشهور میلیانیر تاغیغی جنابلری دولت
دوماسینه وکیل اولارق صایلانورسده شیمدی دوما
غه وارمیه جغی باقو غزته لرنده کورلدی.

♦♦ مسلمان وکیللرینک شعبه سی (فراکسیه سی)
ایچون فاتر وباشقه راسخودلرینی فرغانه وکیل محمد
جانوف جنابلری یالغز اوز استینه آلمش.

محمد جانوف افندی نك بوکبی اشندن ایچنده اسلا
میت روحی وقلبنده ملت فکری وارلغون آگلاتادر.
مشارالیه جنابلرون اسلامیت نامندن تبریک این
مز یاشاسون اوزی یاشاسون فکری !...

خارجی خبرلر

قطای

بو صوک کونلرده قطای اهالیسنک میسیانیرلره قارشی
نفرت وخصومتلری آرتوب «صاری صو» نه ری بوینک
اولان میسیانیرلره هجوم ایدوب اوزلرینی اوتروب ما
للرینی طالب آلمش.

مماش آلمانچه خلق نك اعانه سى ايله كىچىندكلىرى ايچون چىناونيك صانالولرى مشكل و اوزلرينك خدمت دينيه - لر ينى اجرا و معيشت لر ينى تامين ايدر ايچون اهالى - نك حسن ظننى يوغالتماسقه مجبوردرلر. حالبوكه امام لر نك امضا ايتولرى، كويىسنجه حكومت و سياست اش لر ينى نازك نقطه لر ينى آكلا بتره آللى طورغان خلق نك اماملرغه امنيت و حسن توجهلر نك يوغالوين سبب اولايق و بوندان چوالچق بر زمانده بعض بر قوتورتو اثرلريده كورلسه هم خلق هم حكومت ايچون اصلا مطلوب بولماغان يمان نتيجه لر چو احتمالى وارد. بناء عليه بو خصوصده اماملر نك مفتى لك آر قلى تلغرام يا كه عريضه ايله داخله مينيستريته مراجعت ايلرك، معلوم سيركولاردن خبر آلقلر ينى بيلدروب، يوقار يده مذكور سببلر كه بنا بو سيركولار نك حكمتى اوز - لر ينى شامل بولماونى رجا و طلب ايتولرى همده قول قويدررغه كيلكان پاليتسيه مامورلر نندن اوزلرينك شول مراجعتلرينه مينيسترستوان جواب كيلگانچه كه قدر قول قويى طور و غه مهلت صوراولرى موافق كوريله دو.

۲- اگر اماملر نك مفتى لك آر قلى اولان بو مرا - جعتلرى مينيسترستوا طرفندن قبول ايدانز ايسه، قول قويولرى مطلقا طلب ايدانسه و قول قويماغان تقديرده جزاغه دوچار بولولرى احتمال ايسه اول وقتده قول قويماينچه چاره اولماز. شونك ايله برابر، مذكور سيركولارنى ايشتكانلگينه قول قويغان اماملر «روسىه مسلمانلرى اتفاقى» ندىن چغارغه مجبور دگللدرد. چونكه «روسىه مسلمانلرى اتفاقى» حكومت كه بسبتون خلاف بر پارتيه دگلدر هم بونى رسمى صورتده حكومت طرفندن تصديق ايتدرو (ره گيستراتسيه) ايچون ايكي آيدن پيرو آرئندن يوروله و تصديق ايدلولويك اميدلدر. بنا عليه سيركولارنى ايشتكانلگينه دائر قول قويغاندن صوك «روسىه مسلمانلرى اتفاقى» ندىن بولو نمق بله عيلى كوريلوچى امام بولنورسه اوشبو سببلرنى كورساتوب اوزىنى مدافعه ايدنه بيلور.

«روسىه مسلمانلر اتفاقى»

مسلمانلر شعبه سى

اوقالى قطلوغ محمد تفكيلى مسلمانلر شعبه سى نك رئيسى اولديغى حالده س. الكين مستشار، خانزا يسكى بره مجانق اقچورين كاتب صايلانوشلر. بو ييوك شعبه نى دخى كوچك اوچ كاميسييه غه آير مشلر: دينى، اقتصادى، حقوق كاميسييه لريدر. دينى كاميسييه اعضالرى: عبدالرشيد ابراهيموف، خير الله ملا عثمانوف على مرادل بك طوپچباشوف، شال هبال سيف الدينوف خاص محمدوف، اقچورين مقصودوف هم كريموف لردر. اقتصادى كاميسييه اعضالرى: س. الكين، خانزايسكى، بر مجانق، مهديف سيف الدينوف سلطانوف صرطلانوف هم ملاصابر حسنوف. حقوق كاميسييه اعضالرى: خاص محمدوف بىغلوف قوشچىغولوف قاريوف محمد جانق هم مهديف لردر. بو كاميسييه لر هر قايسى ۱۳ نجى آپريلدن اعتبار اشكه باشلا مشلر در.

«روسىه مسلمانلرى اتفاقى»

اداره مركزيه سى

موقت قاميسييا. سيركولار نومر ۴ پتربورغ. سنه ۱۹۰۷
آپريل ۱۴

«روسىه مسلمانلرى اتفاقى» سترالى قاميتتى نك ۱۹۰۷ نجى سنه ۳۰ نجى مارتك پتربورغده غى جيولشنىك اعضالردن بريسى: داخله ناظرينك مفتى لك آر قلى اولان سيركولارينه بناء، اماملر چينونيك صانالوب سيا سى پارتيله لر كه فاتناشماو حقنده بونلردن امضا صورالو مسئلەنى فوزغاتدى. يخشيلاب تيكشورر ايچون بو مسئله على مردان بك طوپچباشوف. سيدگرى الكين يوسف اقچورا اوغلى، امام عبدالله بوبى دن عبارت دورت كشيلىك بر قاميسييا كه طابشرلدى. تفتيش بعد نده قاميسييا اوشبو روشحه قرار و يردى:

۱- اماملر نك چيناونيك بولوب بولماولرى نظام بويونچه تصريح ايدلمكان، همده اماملر حكومتدن

ناشر محمدولى عبدالغنى اوغلى، حسينوف

اخـــــطار

ژورنالنگ نشرندن اولكى اسلامزده وعا ايتريكمزه بنساء ژورنالمن اشبو
 ۱۴نچى نوميردن باشلاب دين و معيشت نامى تحتندره نشر اولنه چقدر. مکتوب
 و مقاله و سائر جرايد و سپارشلر دين و معيشت اداره سینه کوندر ياواری
 مسترجادر. دينى و فنى و سائر مله فائدهلى مقالاه لر مع الافتخار قبول اولنوب
 ممنونيتله طبع و نشر اولنه چغى کبی عرض نفسانی و عرض شخصی يه مبنی يازيلان
 اوراق طبع ايدلماز و صاحبنه اعاده دخى اولنماز. مارقه سز مکتوبلر هيچ بر
 وقت قبول اولنماز محترم مقاله يازوچى افنديلردن برر جامز دخى شولدر که
 مقاله نى بر طبق کاعدنى بويته اورطلى بويکوب يارطى طرفنه يازملى مقاله
 بتماسه ايکنچى يارطيسنه يازملى و هکذا شول ترتيب ايله يازوب بر طرفنه
 يازلغان کعدنگ ايکنچى طرفنه يازملى و امضاسى دخى مقاله آستنده کامل
 يازملى يعنى يازوچى نك طورغان شهر ياکه قريه سى و محله سى و اسمى
 وفاميليه سى يازلماليدر. اکر شوشى طريقه تام امضا يازلاماسه مقاله طبع
 اولنماز اکر امضانك مستور بولوى مطلوب بولسه "امضا مستور" ديب تام
 امضا قيلغاند نصونك يازارغه تيوشليدر مقاله نك عباره سنى اوز کار توکه اداره
 کامل اختيارليدر موندنصکره "دين و معيشت" اداره سینه کوندر يلان مقاله لر
 طبع اولنميه چقدر.

بوندنصکره ژورنالمره علاوه اوله رق هديه ايدوب ويرله جک "ايژگو کيچه لر"
 نامنده اولاچقدر.

اداره

* دين و معيشت * کتبخانه سنده *

اوشبو کتابلر صاتمقده

آمر يقاده اسلاميت و صادق حضرتنك سهركى مسيانير
 ايله مناظره سى ۲۰ تين پوچته ايله ۲۲ تين
 صادق حضرتنك دارا ونكين مسيانير ايله مناظره سى
 و حقيقت الحرية ۲۰ ۲۲
 المراثية لقاض محمد المرحوم ابن صاعندق
 ۸ - - - ۱۰

اون ايکى آيلىق كاليندار اوچ بويواويله باصلمش
 وزينتلشمش ۲۵ ۲۸
 کتابچى لره اكرام. آقچه سى کوندراسون پوچته مارکه
 قبول ايدلور. نالور ايله بر صومدان کم اولسه
 کوندرلشمس.

آدرس اورنورغ "دين و معيشت" اداره سینه